

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

НОВА ПОШТА
излази сваког дана ујутру, осим понедељника и дана из празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 5/1
Телефон: 36-39. Пошт. факс: 173
Чек, рачун код Пошт. штед. 18.25.
Месечна претплата: 2.50 пенга,
тримесечна: 7.20 пенга

Год. II.

Ујвидек, петак, 18 децембар 1942

Број 281

Није успео покушај Енглеза да омету планске покрете немачко-италијанских трупа у Киренајки

Немци су одбили совјетске нападе у Кавказу

Немачке подморнице поново су пошле 98.000 тона непријатељској бродовља

Немачка Врховна команда саопштава:

На отсеку Терека војска и оружане СС трупе одбиле су совјетске нападе уз тешке губитке непријатеља. Немачке и савезничке трупе, уз подршку одреда борбених авиона, одбациле су даље непријатеља између Волге и Дона, а у великом завоју Дона одбили, делимично противнападом, нападе јаких одреда. Уништили су 30 совјетских тенкова. Совјети су уз убацивање јаких пешадиских и тенковских одреда наставили нападе на сектору италијанских трупа на Дону. Уз сарадњу немачке војске и ваздухопловства нанели смо непријатељу у људству и материјалу тешке губитке. Борба траје и даље. Јужно од Ржева пропали су поновни напади непријатеља, при чему је изгубио 30 тенкова. Југоисточно од Торонџеца завршено је уништење опкољених непријатељских снага. Сем тешких крвавих губитака број заробљеника се попео на 4.200. Запленили смо, односно уништили 542 борних кола, 474 топа, велики број тешког и лаког пешадиског оружја, даље више од 1.000 геретних аутомобила и многобројни други ратни материјал.

На северном сектору су пропали месни напади непријатеља. Совјети су у среду изгубили 60 авиона. Од тога су немачки ловачки авиони без сопствених губитака оборили 4 апарата. Седм немачких апарата није се вратило.

У Киренајки немачко-италијанска оклопна војска плански се удаљила ка западу. Све покушаје непријатеља да омете ове покрете одбили смо у жестоких борбама. Немачки борбени авиони извршили су нов тежак ноћни напад на пристанишне уређаје

Бенгазија. Одреди ваздухопловства наставили су бомбардовање непријатељских ваздушних и флотних база у Алжиру и граничној области Туниса.

У среду увече неколико енглеских авиона извршило је безуспешне унемиравајуће летове

над северозападном Немачком. Над Холандијом смо оборили један четворомоторни авион. Немачки борбени авиони извршили су дневни напад експлозивним бомбама на више места у јужној Енглеској. Један авион се није вратио.

Седница Горњег дома

Будапешта, 17 децембар. (МТИ) — На седници Горњег дома у четвртак настављен је претрес законског предлога државног буџета. У свом говору Нађ Антал подглагољито се бавио питањима која се односе на занатску индустрију. Витез Баро Иштван изразио је захвалност ордељских занатлија и трговца који су после ослобођења одмах осетили да им је Министарство индустрије и занатства пожурило у помоћ. Будет прима.

Потом се попео на говорницу министар Варга Јожеф. Нагласио је да оба портфела са гледишта ратне индустријске производње и ратне привреде врше првокласни задатак у привредном животу земље. У најкраће време оствариће установу протставника трговине, у којој ће искључиво заузимати места трговца. У новој Европи положај ће се још променити. На то се треба припремити, и сада већ треба трговачком staleску учинити све како би се трговина обављала занета на хришћанским етичким основама и поштењу. Број саобраћајних средстава — подразумевајући овде не само сувоzemна, већ и водена саобраћајна средства — умножиће се. Говорећи о социјалној политици, министар је нагласио да ће уз пуно социјално осећање дати сву подршку staleску занатлија и радничким слојевима. Моли примљено буџета Министарства трговине и индустрије.

Следећи говорник био је Фишер Бела, који је укљученом говорио о питањима која спадају у оквир Министарства просвете. Будет је примио. Барон Хас Алберт бавио се питањима средње школе. Хорват Бесо изјавио је захвалност Министру просвете

за раздвајање учитељских и канторских плата.

Потом се на говорницу попео министар вера и просвете Сињок-Мерше Јене. На почетку свог говора бавио се актуелним питањима универзитета. Аутономију универзитета поштоваће у пуној мери. Потом се бавио питањима обуке лекара и саопштио да ће време обуке лекара — подразумевајући овде и болничку праксу — бити смањено на пет година. Потом је говорио о поновном враћању филозофског факултета на универзитету у Печу, па је нагласио да ће у интересу поправљања материјалног положаја професора и учитеља учинити све што му је у могућности.

НАСТАВЉА СЕ ЦИВИЛНА МОБИЛИЗАЦИЈА У ИТАЛИЈИ

Рим, 17 децембар. (Стефани). У Италији се и даље предузимају мере у вези са цивилном мобилизацијом. Ова је сада проширена на руднике сумпора.

Англосаксонци у бишки код Тебурбе претрпели тешке губитке

Будапешта, 17 децембар. — О борбама у Тунису саопштавају се следеће најновије појединости: Англо-америчке окупационе трупе још увек се нису опоравиле од тешких губитака које су им нанеле осовинске трупе на подручју Тебурбе. А у четвородневној битки изгубили су 60 тенкова, 42 моторизована топа, 374 аутомобила, 40 бацача мина, многи други ратни материјал и врло велику количину муниције. Трупе сила Осовине заробиле су 800 непријатељских војника. Овај број далеко премашује непријатељев губитак у мртвима.

Последњих дана англосаксонске трупе су избегавале сваку борбу и, повлачећи се у западном правцу, одрекле су се чак важних положаја, које је било

Италијански рајони извештај

Италијански Главни стан саопштава:

После жестоких борби пропали су покушаји непријатеља чији је циљ био да спречи планске покрете осовинских јединица у пустињи Сирта. У овим борбама привели смо заробљенике и запленили ратни материјал. У граничној области пустиње у јужној Либији сатарски одреди распурили су непријатељске колоне. Запленили су неколико теретних аутомобила и заробили неколико војника. Наши ловачки авиони засули су митралеском ватром британске оклопне аутомобиле и више њих запалили. Немачки авиони поново су бацили бомбе на ваздушне и поморске базе у Алжиру, окупиране од англоамеричких снага. Нарочито су извршили жесток напад на уређаје Филипенла. Немачки ловачки авиони оборили су у ваздушним борбама три авиона. Приликом непријатељских ваздушних напада међу становништвом Сфакса и Туниса било је неколико жртава. У близини Туниса три нападачка авиона погођена су ватром противавионске артиљерије и сирена се приликом пада на земљу.

ПРЕД ОСТАВНОМ МИНИСТРА РАТА СТИМСОНА

Стокхолм, 17 децембар. (Интерпф) Како се из Вашингтона јавља, у престоници Уније у последње се време стално говори да ће амерички министар рата Стимсон ускоро поднети оставку. Пријатеља члана највишег савезног суда, Марфиа, тврде да ће, ако Стимсон занета буде поднео оставку, на његово место вероватно доћи Марфи. Он је члан демократске странке и интиман Рузвелтов пријатељ.

Немачке подморнице потопиле су још 18 трговачких бродова и један разарач

Берлин, 17 децембар. (ДНБ). Немачка Врховна команда саопштава: Немачке подморнице потопиле су у северном, јужном и средњем делу Атлантског Океана, као и у водама око Кептауна, 18 трговачких бродова са

укупно 98.000 бруто регистарских тона, као и један разарач из пратње. Три друга брода погођена су торпедима. Међу потопљеним бродовима било је и више великих тешк-бродова.

лако бранити. Ваздушна снага сила Осовине стално са добрим успехом спречава или бар у великој мери омета припреме Англосаксонаца за напредовање. И у среду су осовински авиони разноврсним бомбама преплављивали луку Филипвила, Боне и Ла Кала. Међу овима најтежи ваздушни напад био је уперен против Ла Кала. Пуним погоцима немачки и италијански авиони су изазвали тешка демолирања у ратним уређајима. Пламенови насталих пожара надалеко су показивали пут оним ваздушним јединицама које су доцније пристизале. Авиони сила Осовине извршили су успешне нападе и против англо-америчких аеродрома, који се налазе на граници Алжира.

На Кавказу поново оживеле борбе

Цирих, 17 децембар. (БЕ). Совјетска транскавказска армија отпочела је напад између Налчика и Молдоха.

У Берлину се саопштава да су моторизоване јединице које се боре на источном ратишту снабдевене за зиму новом опремом против залеђивања. Помоћу ње борбени апарати и мотори могу да се употребљавају и по најштријем мразу.

НЕМАЧКО-ИТАЛИЈАНСКИ ПРИВРЕДНИ ПРЕГОВОРИ У БЕРЛИНУ

Берлин, 17 децембар. (ДНБ). Владини одбори, позвани за регулисање привредних веза између Немачке и Италије, одржавали су у Берлину од 6 до 16 децембра заједничке седнице. За ово кратко време они су у потпуној сагласности утврдили цео план о промету робе за 1943 између двеју савезничких земаља. Овај план се простире на даље проширење сарадње на пољу ратног економисања. Немачка и Италија ће се 1943 у појачаној мери и узајамно снабдевати важним ратним сировинама и производима. Склопљени уговор потписали су у среду немачки посланик Клодиус и италијански амбасадор Банни.

„Пти Паризијен“ о дволичвој улози адмирала Дарлана

Париз, 17 децембар. (ДНБ) — „Пти Паризијен“ на уводном месту у сензационалној форми износи низ телеграма који су измењени између маршала Петена и адмирала Дарлана од 8 до 12 новембра, да време критичних догађаја у Северној Африци. Телеграми бацају јаку светлост на дволично држање Дарлана.

Дарлан је 8 новембра стигао avionом у Алжир. Америчке трупе тада су већ отајале пред градом и положај је био врло замршен. Исто вече Дарлан је телеграмом саопштио Петену да ће, како предвиђа, град бити присиљен да капитулира. У зору 9 новембра Дарлан је у новом телеграму предложио да француска влада отпочне преговоре са командом америчке војске, и да би се он примио да преговара. Петен је у телеграму послатом 9 новембра најутра најавио да о преговорима не може бити ни речи. У 11 часова пре подне Дарлан је саопштио да његов циљ није био уговарање са Американцима, већ је хтео само да сазна за америчке услове, како би о њима могао обавестити маршала.

Девог новембра стигло је у Виши мало извештаја о војном положају у Африци. Посада Казабланке и Орана наставила је са одбраном, али је положај у Алжиру и даље био узнемирављајући. По подне тога дана од Дарлана је стигао само један телеграм, у коме предлаже влади у Вишију да га сматрају дисидентним генералом и да га лише француског држављанства. У зору 10 новембра стигао је нов телеграм од Дарлана у коме су били детаљи преговора са

Кроз ШТАМПУ

Ситуација у Киренајки

„Регели Мађарорсар“ доноси од свога берлинског извештача: „Берлински званични кругови и даље остају при својој досадањој тактици ратних саопштавања. Изјаве дају само скицирано, да не би непријатељу пружили никаквих корисних података. Нови ратни положај означају сада тако да између Киренајке и Великог Сирта сада теку велике битке између немачко-италијанских и надмоћних британских трупа. Нова ознака је и то да у овоме тренутку берлинска надлежна места већ не употребљавају реч „положај“ за означавање ситуације код Ел Агејле, само веле то да битке теку на проширеноме подручју.“

„На споменутим местима установљавају још — пише даље „Регели Мађарорсар“ — да се у северном и јужном правцу, у пространству од око 90—100 км. простире такво мочварно подручје које се може упоредити са дубодолином Катаре, тако да јужно крило положаја код Ел Агејла служи за осигуравање одбране. Још спомињу само то да је циљ британског ратног вођства било заокружавање немачко-италијанских оклопних снага с југа, што је, међутим, подбацило. Потпуно смешним сматрају енглеске вести о Роме-

ловом „бегану“. И о туниској ситуацији веле само то да са обе стране влада извидничка делатност“.

*

„Нојес Винер Тагблат“ наводи интервју дописника „Њујорк Тајмса“ са Хербертом Леманом, Рузвелтовим опуномоћеником за помоћну акцију, који је, верно смерницама добивеним од Рузвелта, и на привредном пољу прокламовао Вашингтонов план светске доминације. Леман је — према бечком дневнику — изјавио између осталог: „У првом реду ће с наше стране следовати пружање помоћи, која делатност ће требати сарадњу војске, морнарице, државних финансија, Министра пољопривреде и многих нових ратних институција. При том се морају узети у обзир питања финансирања, транспорта и производње. Леманови планови су, рекао је он, тек у почетку, но наскоро ће се у Северној Африци видети резултати његова рада. Леман даље захтева да америчке идеје светског привредног продирања морају прикључити да нагло напредују. Сједињене Државе не могу живети у властитој малој пужевој кућини, оне морају да своје „благодатне допесе“ у друге земље“. Стога ће послератни свет бити да се разликује од прошлога света. При изградњи тога новог света САД ће морати да играју улогу која им припада.“

„Тиме је — додаје „Нојес Винер Тагблат“ — јасно речено да би Сједињене Државе хтеле да буду стовариште света, и да из Њујорка или Вашингтона натурују свету своје привредне и политичке планове да би, како Леман вели, „освојили“ и човечанство“.

*

„Пестер Лојд“ доноси од свога дописника из Рима: „Из свију делова Италије стичу се у Рим вести да се пуном паром извршује упутство Мусолинија да се свакуише један део становништва из градова које угрожавају непријатељски ваздушни напади. Тако се на пр. јавља из Новаре, Фераре, Бјеле и других градова, да се онде журно оснивају разне организације које имају за циљ да се старају за становништво које је побегло из бомбардованих градова. У првом реду су на железничким станицама тих градова подигнута нарочита средишта за указивање прве помоћи и за обавештавање бегунаца. Тим централама управљају месни фашистички женски савези. Даље су у разним јавним зградама уређене простране спаваонице, у којима бегунци пре но што им се доделе нова обиталишта могу да ноћвају. Такођер су власти преузеле да бегунцима на разним пролазним станицама прибављају хране. Најзад, у разна старалачка средишта стижу понуде од многобројних породица, међу овима и од радничких и сиромашнијих фамилија за примање деце из бомбардованих градова“.

Господин од главе до пете (Talpig úri ember)

Одличан филм из Бидермајеровог доба
Грер Гарсон и Лоранс О.

У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворана

„Донауцајтунг“ доноси из Лисабона: „Расположење народа у Сједињеним Државама изгледа, према вестима које амо стижу, да није баш задовољавајуће за Рузвелтову групу, јер ратни секретар Отимсон је поново узео лично реч да би измолио стрпљења при разматрању ратног положаја у Северној Африци. Нема никаква разлога — тако пише, у истом правцу, и „Њујорк Хералд Трибуун“ — да се сумња у способности америчког војника у Северној Африци, или да се сумња да ће САД на крају крајева ипак постићи свој циљ“.

„После велике победне вике првих дана после искрцавања у Северној Африци — пише, даље, „Донауцајтунг“ — мора данас мајор Елиот у споменутом америчком листу да призна да је Немцима, „захваљујући њиховој вредној организационој способности, успело да одрже блокаду Средоземног Мора, и истовремено да у Тунису поставе најјача утврђења“. И у круговима Конгреса опажа се све веће нерасположење према повећаном самохвалисању Рузвелтова режима. Засада је, додуше, Конгрес до јануара одложен, али верује се да ће се при саставку новонабраног Конгреса испољити неповерења и запетости... Конгрес Сједињених Држава очекује пемро задатак, наиме напуштање дивовског радиог плана за 1943, који је поставила Рузвелтова администрација. Ради се о највећем државном буџету у историји Сједињених Држава, у којем ће, вероватно, сама ставка за ратне издатке износити огромну суму од 96 милијарди долара“.

ГУБИЦИ ЧУНКИНШКИХ ТРУПА У НОВЕМБРУ

Токио, 17 децембар. (ДНБ). — Како агенција „Домеј“ јавља, чункиншке и комунистичке трупе у борбама код доњег тока Јангцеа, у новембру имале су следеће губитке: 1352 погинула и 1139 рањених, а 511 чункиншки војник пребегао је Јапанцима. У току ових борби јапанске трупе су залепиле 284 тона, 21 митраљез, 8 аутоматских револвера, 158 револвера и 1295 пушака.

Према једном извештају агенције „Домеј“ из Шангунга, комунисти су у окрузима Фушан и Фангалеј изгубили 1000 људи, а поред тога Јапанци су 20 километара од Фушана заокружили непријатељску групу од 1500 бо-

Американцима. Дарлан је у вестом телеграму затражио од Петена да истог дана телеграмом саопшти своју одлуку о предлогу. Маршал је тада, у отсуству Лавала који је био у Минхену, донео одлуку. Тада су у Вишију још претпостављали да Дарлан у Алжиру не располаже свом слободом рада, и да је свој план послао силом пријатика. Петен је одлучио да лично преузме команду француске војске. Дарлан је, међутим — и не сачекавши одговор Петена —, послао нов телеграм у Виши, у коме је саопштио да је отпочео преговоре са англосаксонском командом и да је наредно обустављање отпора. Петен је телеграфским путем наредио да се одмах настави отпор. После предаје овог телеграма Дарлан је показао извесно колебање. Адмирал је саопштио Вишију да је повукао раније издато наређење о примирју, али истовремено се сматра англосаксонским заробљеником.

Петен је после пријема телеграма наименовао генерала Ногеса за врховног команданта француске војске у Северној Африци. Данас још није рашчишћено питање зашто се Ногес убрзо после наименовања за команданта прикључио дисидентима.

Једанаестог новембра основне трупе већ су се појавиле на североафричкој обали. Двадесетог новембра стигао је последњи телеграм из Алжира, који је обавештавао да је Дарлан поново на слободи, да је преузео команду француске војске у Северној Африци и да је самостално отпочео преговоре са генералом Ајвандерором.

Прејиска позадине са хонведима на фронту

Будапешта, 17 децембар. — (МТИ). Писма која у последње време стижу из матице земље хонведима на фронт, у последње време често садрже извесне жалбе због ограничења која се заводе из нужних обзира ратног економисања. Оваква писма пружају доказ о врло мало такта и љубави. Хонведи који се боре на фронту са храброшћу која пркоси смрти, стављајући своје животе на коцку, боре се да матицу земљу и чланове својих породица одбране од тешких удара рата. Овакви чланови породица, који ову тешку борбу својим жалбама још више отежавају, на влочиначки начин наносе само огорчење својим члановима породице, који се са највећим пожртвовањем боре за отаџбину, своје домове и своје чланове породице.

НЕГРИН СТИГАО У АФРИКУ

Рим, 17 децембар. (Интеринф.) — Како „Пиколо“ из Тангера јавља, последњи председник шпанске првене владе, Негрин, стигао је у Оран и отео у вили, коју му је на расположење ставила америчка главна команда. Негрин, који је после Франкове победе прво побегао у Француску, а затим у Енглеску, примљен је од стране америчких власти у Северној Африци при доласку као значајна личност. Одмах по доласку у Оран он је почео да води политичке преговоре са француским и шпанским избеглицима. Према једној непотврђеној вести, Негрина је примио и генерал Ајенхауер и са њим измислио мисли. Задатак бившег вође шпанског народног фронта у Тангеру састојао би се у томе да уједини и организује расу шпанске комунистичке избеглице.

На Источном фронту није дошло до промене ситуације

Берлин, 17 децембар. (Интеринф.) На средиштима Источног фронта у уторак се положај само мало изменио. Совјети су на неколико сектора, нарочито на простору око Стаљинграда и на средњем сектору Дона, појачали убацивање снага, али су постигли само то да су им се губици у људству и материјалу повећали. На другим ратиштима, јужно од Иљменског Језера, поред Ржева и на разним отсепима у великом завоју Дона, совјетски напади су попустили. Нарочито је изненађујуће било релативно мало убацивање у борбу совјетских тенковских снага. Јасно је да се примећују необично велики губици које су Совјети приликом овогодишњег зимског напада претрпели у оклопним колима. Према просечној процени, број изгубљених совјетских борних кола је око 3.000. К овоме долази још и то да су од англосаксонског искрцавања у француској Северној Африци изостали обећани транспорти не само у ратном материјалу него и другом драгоценим материјалу који недостаје Совјетима. Са немачке стране страхе указују и на то да се огромни тенковски губици совјетика знатним делом могу приписати томе што је прерађени материјал горег квалитета и мање је отпоран према ватри.

Ваздушне снаге због кварења времена са обе стране могле су да буду само у мањој мери бачене у борбу. На фронту Леденог Мора немачки бомбардери за обрушавања извршили су напад на једну тешку обалну батерију совјетика. Први таласи уништили су два тона, а следећи таласи бомбардера за обрушавања уништили су преостали део батерије. Резервна муниција батерије, погођена пуним погоном, одлетела је у ваздух. Разарачи типа Ју 88 и ловачки бомбардери поново су са добрим успехом напали пристанишне уређаје Мурманска. Разорили су слагалишта и слагалишне уређаје. Пожари су се брзо проширили на највећи део пристаништа, а пламен је обухватио и град. Светлост пожара могла се ви-

дети и са даљине од 100 километара. На падани Валдајског Горја, у области Домјанска, совјетски су са слабијим снагама поновили нападе, али су одбијени и нанети су им осетни губици.

Немачко ваздушно оружје, и поред слабог убацивања, оборало је већ на совјетским линијама два совјетска бомбардера. Један немачки апарат није се вратио са операција.

Нови покушаји растерећења ради ослобађања околених совјетских одреда у простору Бени пропали су на целој линији. Насупрот томе, противнапад немачких оклопних снага добро је напредовао. Успело им је да заузму упорно брђене борбене уређаје и да окупирају неколико даљих места. Немци су ова места и поред свих противнапада често задржали. У овим борбама у ропство су пали уопште млади, врло кратко време обучавани совјетски војници. Један део ових војника послат је на ратиште из московских предузећа за снабдевање. Из писама нађених код њих од њихових породица и из њихових признања види се да је положај снабдевања Москве ванредно рђав. Деведесет посто намирница најстрожије је рационирано, а и месечни оброк тешких телесних радника поново је смањен. Одређене количине намирница, међутим, постоје само на папиру, а уствари се и не раздељују, јер нема резерви. Оно мало намирница које се рационирају продају се по огромним ценама. Те цене радно становништво уопште не може да плати.

Јужно од Ржева совјетски су са слабијим снагама поновили покушаје продора, али су свугде одбијени уз велике губитке. На средњем сектору Дона совјетски су напали са снагом од једног батаљона, али њихово напредовање једва да је доспело до претпростора. Савезничке трупе противнападима сваком приликом су одбациле совјетске у њихове првобитне положаје. Совјетске снаге сем губитака оставиле су и знатну количину ратног материјала.

У области Стаљинграда и даље траје јак притисак совјетика. Своје нападе они су и овде поглавито вршили одредима стрелца. Ови напади разбили су се у концентричној ватри немачке артиљерије и тешког пешадиског оружја, те су Совјети претрпели знатне губитке.

У западном делу Кавказа у уторак није било значајних борбених догађаја. Међутим, северно од Терека, Совјети су поново бацили у борбу и не одреде помагане тенковима, како би доспели са стране немачке кавкаске војске. Ни овога пута нису постигли никакав успех, већ су, насупрот томе, изгубили 24 борних кола, и Немци су свугде одбацили совјетске снаге у полазне положаје.

ЈАПАНЦИ КОНЦЕНТРИШУ ТРУПЕ НА ГРАНИЦИ ИНДИЈЕ

Рим, 17 децембар. (Стефани). Шангајски дописник „Пиколо“ јавља да Јапанци врше знатне концентрације трупа дуж индиске границе. У исто време изградиле су нове ваздушне базе на Соломонским Острвима.

НОВИ ПРЕТСЕДНИК ШВАЈЦАРСКЕ

Берн, 17 децембар. (ДНБ). — Швајцарска савезна скупштина изабрала је за новог председника Енрика Челија, савезног саветника. Мандат председника, који је пореклом Италијан, важи за 1943.

СЕДНИЦА ГРАДСКОГ ВЕЋА САБАДКЕ

Сабадка, 17 децембар. Данас је у Сабадки одржана скупштина Градског већа под председништвом великог жупана г. д-р Рек Андора. На седници су решавана разна комунална питања. Поред тога, на овој седници је изабран и претставник града Сабадке за Горњи дом. Изабран је г. д-р Декер Ендре, лекар, а за заменика Скендеровић Була, земљопоседник.

† Д-р КОСТА ХАѢИ СТ.

Синоћ при закључку листа стигла је вест да је у Ујвидуу преминуо после кратке болести угледни адвокат и јавни радник д-р Коста ХаѢи ст.

— Позив. Позивају се чланови Занатлиске корпорације: мушки и женски кројачи, обућари, ћурџије, модскињке, шепирџије, капари, јорџиџије, књиговезици, тапацирери, ткачи, палучари, опанчари, ташџери, кројачи белог рубља, везиље, произвођачи милера и фарбара да се што пре пријаве Занатској корпорацији ради трпевања конда.

— Добротворна католичка менона задруга у Ујвидуу у недељу у 10 часова пре подне у просторијама Католичког дома делиће божићне поклоне сиромашној школској деци.

† Д-р Емил Виталиани. Јуче је у нашем граду у 79-ој години преминуо б. п. и кр. пуковски лекар у пензији. Покојник је био члан угледне породице Виталиани. Оплакује га многобројна родбина. Сахрана покојног д-р Виталиани, обавиће се у суботу, 19 о. м. на овдашњем римокатоличком гробљу у 3 часа по подне.

Шта се догађа код Ел Агеиле

Будапешта, 17 децембар. (Телефоном) — Пре неколико дана. Монтгомери је почео напад и јавно у Лондону да ће „приморати Ромела“ на одлучну борбу. Немачки и италијански извештаји јављају да се борбе воде у подручју Ел Агеиле. НШТ доноси данас извештај из Берлина и Лондона о двобоју Монтгомери—Ромел. У берлинском извештају се каже да немачки војни кругови нису заузели становиште о енглеском решењу о евакуацији положаја код Ел Агеиле, и указују да се борбе воде непромењеном жестином. Истичу да се Ромел не труди само да одбије нападе непријатеља, као што је то био случај прошлих недеља, него жели да искористи положај за извесне стратешке ратне потезе. Енглески напади на положаје код Ел Агеиле, вестиче се у Берлину, без сумње нису постигли свој циљ заокружавања Ромелове војске. Монтгомеријева тактика код Ел Аламејне је била да фронталним нападом потуче непријатеља, па да после, огромном војском и машинама које му стоје на расположењу, опколи и уништи Ромелове и Бастинкове снаге. У оба случаја ово му није успело. Немачко војно вођство повукло је своје главне снаге, тако да је Ромелова војска претрпела мале губитке.

Берлински војни кругови указују

на раније борбе у Египту и упоређују борбе код Ел Агеиле са борбама код Би Аламејне. Војни дописник ДНБ-а иде даље и каже да се може назрети у немачким тактичким потезима у Северној Африци намера да се сконцентришу све војне снаге, и каже следеће: „Из немачког војног извештаја у уторак види се да се у Африци ствара нова ситуација и без сумње се то може приписати много мање генералу Монтгомерију у његовој Осмој армији него немачко—италијанској борбеној замисли. Даље каже: Што се тиче положаја код Ел Агеиле, они се развијају очигледно у корист немачко—италијанску, док се прави циљ тих борби још не може сазнати. Даље се у овом извештају каже да даљи војни потези иду за тим да се положај непријатеља ослаби. Монтгомери је имао намеру да примора Немце на борбу, али је Ромел неочекиваним потезом изменио ситуацију. Војни извештај се завршава овим речима: „Немачко—италијански потез иду не само за тим да појачају своје снаге, него да се све осовинске војне снаге у Северној Африци уједине“.

Извештаји НШТ-а из Лондона кажу: „Већ се у пonedелак видело да неће доћи до одлучне борбе. Британске трупе су ушле у вануштено положаје. Ромелу је и опет успело

да изигра противника. Монтгомери је хтео да Ромелу примера на борбу и уништи немачке војне снаге. Нарнао је, међутим, на празне положаје, и сад се опет пред њим налази неколико стотина километара пустиње. У Лондону би хтели да знају где ће се сада Ромел упустити у борбу. Види се, истиче се даље, да постоје везе између две осовинске војске у Африци, и да ће се Ромел ујединити и тако појачати осовинске трупе у Тунису. Тој чињеници енглеско јавно мишљење посвећује највећу пажњу, и на положај у Тунису не гледа са оптимизмом.

Положај у Северној Африци се потпуно изменио откако су се осовинске снаге искрцале у Тунису и добиле одличне војне базе и најкраћи пут за снабдевање. Снабдевање Туниса се ирационално да лако решити, и не даје скоро никаквих тешкоћа. Договор Осовина држи положаје у Тунису. Енглеској ће бити отежана веза између Египта и Гибралтара, и дотле ће положај Малте остати мање важан. Осовина жели да на првом месту посвети пажњу Тунису. Како берлински војни кругови помињу, концентрацијом трупа у Африци на Триполи се гледа као на десно крило тунискога бојишта. Д-р К. П.

Сестим

ПЕТАК, 18 ДЕЦЕМБАР 1942

— Литургија на св. Николу у Сабарној цркви, Света Архијерејска литургија са рукоположењем почиње у 9.30. Пева Хор Сабарне цркве, диригент Милутин Ружић, професор. Достојно за улазак Архијереја — Добри Христови, Тон десног — Остојића, Велика јектенија — Гречалинова, Тропар — Ружића (српски текст Високопреосвећенога г. д-р Иринеја), На многоја лета — Станковића, Овјати Боже — народно, Алилуја и даље — Бортњанског, На многоја лета Владико — Добри Христови, Сугуба јектенија — Бортњанског бр. 2, За мртве — народно, За оглашене — Маринковића, Херувимска песма — Петра Кретића, Прозбена јектенија — Високопреосвећенога г. д-р Иринеја (бас Младен Ружић, бака), Опа и Сина — Мокравица, Милост мира и даље — Соколова, Тебе појем — Станковића, Достојно — Бортњанског, Прозбена јектенија — Тајчевића, Оче наш — Сташе Винитког (сопрај Нада Мушицки), Једин свјат — Бортњанског, Причасно: Велико славословље — Никољског (прва два става), Ствирца српским стетелима — Ружића, Завршио — Мокравица, Буди има — народно, Тон десног — Остојића (269).

— Служба Божја о Св. Николи. Ратарско црквено певачко друштво појаће о Св. Николи у Алмашкој цркви, а у недељу у Успенској цркви. Диригент хора г. Башић. Црквено певачко друштво „Невен“ појаће о Св. Николи у Успенској цркви. Диригент г. Борђе Шијаков.

— Парламент ће данас одржати седницу. Наредна седница Парламента одржаће се 18 децембра, у петак у 12 часова. На тој седници расправљаће се о даљем раду Парламента.

— Наименован је грађански преки суд у Увидеку. Председник сегединске Апелације известио је председника Округног суда г. д-р Ухљарик Албина да је за председника Грађанског преког суда наименовао г. д-р Ковач Аладара, потпредседника Округног суда и председника Сената. За чланове овога суда, пак, председнике кривичних сената, односно судије кривичних сената.

— Програм предавања на Слободном лицеју. 19 децембар: Унутарњи католички круг, заменик директора гимназије д-р Жамбеки Ласло: Мађарска земља — мађарски живот. — Стог скаута девојчица: професор д-р Секренешти Марчет: Студент Була (Рајна се губи у магли) у 18 час. — 20 децембар: Мађарска читаоница и круг пољопривредника, Пирошка ул. 6. Директор ДМКС-а д-р Хегедеш Ласло — Савез ратника: Жупански лекар д-р Иванич Иштван: Покрет леопарда — заштита здравља. — 21 децембар: Савез Барот: градски културни савезник д-р Палом Карољ: Шта је карактер. Место предавања: унутарњи католички круг. 22 децембар: Мађарска читаоница и круг пољопривредника, гроф Тиса Иштван ул. 13. Народни посланик пароха д-р Колони Еломер. — Народно средиште рада, градски културни савезник д-р Палом Карољ: Слом капитализма.

— У Увидеку је основана филијала Католичког омладинског удружења. Чланови овог удружења могу бити искључиво шегрти. Удружење стоји на чисто хришћанској основи.

ХУМОР ФРОНТА

(Хонведски батаљон за ратне извештаје, Кишак Дасло, војни извештач).

На обалама Дона мађарски хонвед црвеним крвају пише историју новог доба. Душа је његова, међутим, и у ратном паклу пуна животне снаге, ведрине и мађарске веселости. Избија на његовој души здрави хумор. Хумор фронта.

Било неколико таквих zgodних случајева.

Има право

Негде у Русији, у једном малом руском селу, леђима се наслонио мађарски бака о огради једне мале кућнице. Одједном се диже облак прашице, а из ње се појављује један теретни аутомобил. Са волана се нагибе возач:

— Како је село ово, друже? — Ја не знам, нисам одавде. — одговара хонвед.

Стаљинов град

Стариј Оскол је мали град на обали тихе реке Оскола. Једина му је невоља што се овде стиче много путева. Тако је мислио и наш редовњак на раскрсници. Знојио се над мапом. На малој картаји велика земља — тешко се ту разазнати. На мапи пише ту као бува оштим слонима: Стариј Оскол, али где ли би заправо у стварности могао бити на овој земљи.

Добри дух бака-варедника, међутим, и овде му помаже. Полако се вуче по прашицама путу једна запрега. На њеном врху седи матор кочијаш; у зубима му се дими дула. Наређује му да стане:

— Слушајте, стари, какав је град овај овде пред нама?

— Пррр... Стани Молотов, не заплакала ти мајка — каже тихо преко луле стари. Ова је животиња као Рус. Радије се повлачи.

Бак-варедник, као да отоје на иглама, жури:

— Знате или не знате, — Како не бих знао, то је — Стаљин Никол град...

У руској земљи је тешко удварати

Једном пукофиреру за Дунавтула десно се следећи случај.

Башио је око на једну zgodну служавку Рускињу. Звикао ју је шековним речима:

— Душце драга... иђи су да... изем ти лепо орце...

Али бабушка: би се стално дурновито окретала од њега.

Пукофиреру је због овога било врло непријатно. То је већ ишло на рачун његовог ауторитета. Са успехом се удвара већ и Ферје, хонвед, који има неке као протек. Шта ли ће код куће у селу казати момци? Чак и стари Јерем на дворишту ће се насмејати.

Ново је, дакле, покушавао. Слатко му речи казаше на уста замедлаво:

— Шта ти је, бабушка. Добићеш пеклон, само ме погледај...

Све је узалуд. Момак се оским растужио. А тако је zgodан младич да му нема пара у селам села.

Најзад један његов друг, који зна руски, са великом алурадомну открива му тајну:

— Слушај, друже, бабушка: руски значи баба. Чак ни Рускиње не воле када их зову бабама, док су двадесет година...

Треба позвати са тењањем у Русији.

Пронашао себе

Копāju гроб за хонведа. Поред свеже хумке Циганин се насланио на свој ашов. Баш стиже тужна поворка, када, одједном, руски Мартин бомбардер прозуја изнад нас. Баца једну бомбу на групу. Сви полегају. Војни свештеник, пратиоци, гробари, грле мајку змљу. Кад је опасност срећно прошла траже Циганина. Нештао је као да га је земља прогутала.

— Где си ти? — пита у сумраку пукофирер.

— Овде сам, јављам покорно, — тупо грми одговор и из свеже ископаног гроба помаља се Циганин.

Тити-тата

Звучи теле. Невешти вежбеник, који седи поред телефона, испротураним словима бележи на хартију прављену поруку. Извештај му доставља један калет-аспирант. Калет-аспирант, најзад, диктира ово:

— Потпис: калет-аспирант Кадар. Вежбеник није разумео змео.

— Јањаћу слово по слово, — говори у телефон калет-аспирант. — Карољ, Адам, Дежо, Абаи, Рудолф... Не, знате ли сад?

— Јесте, јављам покорно, — прави се вежбеник. — Ова имена господиња калет-аспиранта сада знам. Сад само још решите и своје презиме.

ПОТРАЖИТЕ БИВШИ

Комљеновићев подрум

где сваковрсно алкохолно пиће у најбољем квалитету и најсавременије можете купити.

в.л. Мајораш Јожеф, Увидек, Хитлерова 5

теорница рума и ликера, велетрговина вина

† Славко Крајован. Јуче је у нашем граду, после дуге и тешке болести, преминуо у 59 година живота Славко Крајован, трговачки путник. Он је био самосталан трговац, а у последње време трговачки путник. Покојни Крајован био је цењен и поштован од свих својих многобројних познаника. Сахрана ће се обавити данас, у петак, 18 о. м. у 1.30 час по подне, на капеле на Алмашком гробљу.

— Крађа у стану. Розалија Петеканић, Кошут Лајош ул. 30, пријавила је полицији да су јој непознати крађивци, док је она била у граду из стана украли 90 пенга у готову.

— Опет крађа бицикла. Трговачком помоћнику Виктору Сахалкову пред зградом у Кошут Лајош ул. бр. 11, непознати крађивци украли су бицикл. Полиција је повела истрагу.

† Д-р Милан Матић

Као што смо у нашем јучерашњем броју кратко јавили, прејуче је у Увидеку у 55 година преминуо познати и угледни адвокат д-р Милан Милан. Вест о његовој смрти ожалостиће многобројне пријатеље и поштоваоце његове, јер са њим силази у гроб један угледан претставник нашег друштва, ваљан човек, одличан правник и угледан претставник адвокатског реда.

Некојни д-р Матић Милан рођен је у старој угледној одашњој трговачкој породици. Отац му је био по којни Пера Матић, познати предпратни трговац. После завршених средњошколских наука студирао је права у Будапешти и Коложвару, и као млад адвокат враћа се у своје родно место где је отворио адвокатску канцеларију. Већ као млад адвокат постао се као одличан правник, стекши леп углед у правничким круговима и многобројну клијентелу. Као одличан правник био је члан комисије за полагање адвокатских испита и у многим случајевима консултовао као стручњак за правна питања.

Поред своје струке он се посветио и организацији ватрогасства. И ту су његове организаторске способности дошле до пуног изражаја. Био је дуги низ година председник и командир месне добровољне ватрогасне дружине, председник Ватрогасне заједнице б. Дунавске бановине, а у знак захвалности месна добровољна ватрогасна дружина изабрала га је за свог доживотног почасног председника.

Као човек д-р Матић Милан био је редак пример племенитости и социјалног схватања за невољне, и у том погледу била је позната његова дерекљивост. У друштвеном животу био је волан и поштован, тако да се за д-ра Милан Матића могло с правом рећи да није имао непријатеља. Исто такав је био и као отац породице. Оставља за собом супругу Ирину, ћерку Мирјану, браћу и сестру.

Сахрана покојног д-р Милана Матића обавиће се данас, у петак, у 2 часа по подне. Спровод полази из покојнице куће Хитлер Адолф ул. 18 у Успенску цркву где ће се обавити опеле, а одатле на Успенско гробље, где ће бити положено на вечни почивање.

У пешак у околини Увидека вршиће се бојно гађање

Градначелничко звања сл. кр. града Увидека извештава: месни батаљон пограничних ловаца вршиће бојно гађање на дан 18 децембра пре подне од 9 часова до 4 часа по подне на терену источно од Дунавца. Угрожени терен припада атару општине Кап. Саобраћај на путу који води за Кап, Тискалманфалу, Фелшенабол и Алшоабал слободан је. Међутим, забрањен је саобраћај на насипу дуж Дунавца.

Градначелник сл. кр. града Увидека
ОБЈАВА

Продаја приплодног бивка

18 о. м. у 11 часова пре подне у општини Уђутак продаваће се на јавној ликвидацији један шквртиран приплодни бивк стар 4 године, првенобале боје.

Увидек, 17 децембар 1942.

интез д-р Неф Милош, с. р. градначелник.

ЛУНГЕ И ДАЉЕ У ВОЂСТВУ

У Прашком међународном турниру има да се одигра још свега два кола. Млада Јунге задржао је и после деветог кола своје превлађуство од једног поена, и има одличне шансе за прво место. Од оцудне је важности, дабогме, какав ће резултат донети његов суопрет са прваком света д-ром Алехином.

О резултатима деветог кола дознају се ове појединости: д-р Алехин играо је са Прокопом, који је већ у отварању изгубио једнога пешака, али је давао жештав отпор. У коначници топова, д-р Алехин је у 46-том потезу решно партију у своју корист. Јунге је, против Семша, отворио шпански. Жртвом пешака, он је своју игру начинио слободнијом, и добио позитивне предности. Семш је у коначници начинио грешку и изгубио. Рејфир је победио Зигу, Фолгис Котнауера а Телен Подгорног. Партија Хромалка — Опоченски по другом пут је прекинута.

Стање после деветог кола је следеће: Јунге 8, д-р Алехин 7, Фолгис 6, Рејфир 5 и по, Зита 5, Котнауер 4 и по, Опоченски 4 (1 прекинута), Подгорни и Телен по 3 и по, Хромалка 3 (1), Семш 2, Прокоп 1 и по поена.

ВАША ПЛУЋА

Биле оскућане од инфекције, а и крај ће Вам ојачати тако да бете постати отпорни према свима болестима, ако поступите по упутствима популарне књижнице Т. Ђ. ЖИКИЋА. **ПУТ ка савршеном ЗДРАВЉУ**
Цена 1,20 П. — Добити се у књижарима. — Поручити слати унапред поштом новца на адресу писца: Уметник, Петек ул. 30.

Весело музичко вече Црвеног крста

Преконоћ у 7 часова одржано је у Левенте-дому велико забавно музичко вече стручног отсека Војне пилотске школе и пилота овдашњег аеродрома која за кратко време полете на фронт, у корист мађарског Црвеног крста. Ово вече је приређено као њихов опроштај са грађанима Ујвеедека. За забавно музичко вече било је велико интересовања.

Велика сала Левенте-дома била је препуна посетилаца, преко 1800 лица посетало је ово забавно музичко вече. Међу угледним гостима запажен је велики жупан г. д-р апатини Ферибаз Петер, многобројне претставници војске, г. д-р витез Нађ Миклош, градоначелник, као и претставници свих културних и просветних организација. На програму је учествовала овдашња Филхармонија, под управом директора овдашњег Конзерваторијума г. д-р Каши Лајоша, затим певачко друштво стручног отсека Пилотске школе. На вечеру су готовали: Нађ Изабела, Орбан Шандор, радиопевачи из Будапеште, који су бурно поздрављени, као и Вржебот Швмањи, професор певања овдашњег Конзерваторијума.

На програму је било и рецитација, шаљивих спова, артистички програм и просте веселбе. Конферансије претставе је био и Вархалн Нире, штабски наредник, а цело вече је организовао г. Фелбн Иштван, заједнички секретар.

— Скупштина учитеља из Сабадке и околине одржана је у Сабадки у уторак и у среду. Скупштини су присуствовали школски надзорник г. д-р Јухас Јанош и просветни приправник из Ујвеедека г. д-р Шољом Михаљ. После благодарења у цркви почела је скупштина на којој је д-р Шољом Михаљ одржао велики говор подвлачећи нове методе и развитак народних школа и наставе у њима. После су говорили г. г. Ивиц Ласло из Сабадке, г-ђа Баги, Нађ Пал Иштван, који је говорио о начину учења мађарске историје у народним школама, а ту наставу практично је приказала на сцени г-ђа Јелена Семниц-Олка. На крају је говорио г. Радић Тивадар па је скупштина закључена.

— Нов штампарски мајстор. Александар Бранковић, овдашњи млади штампар, са успехом је положио мајсторски испит пред испитном комисијом Трговачке и индустријске коморе у Сегеду.

— Шест месеци затвора због подизања цена. Пре извесног времена »Нова пошта« је писала да су ухапшени Јанош Барна, сопственик млекарске радње и Андраш Даниел, месаер, јер су подизали цену сланини. Јуче им је у Окружном суду било суђење. Оптужница износи да је Јанош Барна у јуну ове године купио сланину од Андраш Даниела, месаера, и за њу плаћао не максималну цену, него 4.60 до 5 пента по килограму. Ту сланину је после у својој радњи продавао по 7 пента килограм.

Суд је напало да су објидна криви и осуде их је на шест месеци робаје и 5 година губитка часних и политичких права. Сем тога, Барна има да плати као отплату за продату робу 500 пента у новцу, а Даниел на име отплате има да исплати државном брару 400 пента у готовом.

— У престоници су откривене фалзификоване карте за хлеб. Апровизиционо звање престонице утврдило је да су се у последње време у Будапешти појавиле фалзификоване карте за хлеб. Ови фалзификати штампани су на другој хартији. Власти су повале пекаре и трговце, да свако лице које дође са фалзификованим картама за хлеб предаду првом полицајцу.

— Из Рима се отстранјују војни објекти. Како БТ из Рима јавља, у италијанској вароши већ раније су предузете мере у вези са ваздушном одбраном. Како се сада сазнаје, власти ће ускоро завести ефикасније мере у вези са ваздушном одбраном Рима. Међу овима налази се и пропис да се изразито војни објекти уклоне из Рима, како би се непријатељско бомбардовање избегло без кварења угледа зарађене Италије.

— Заплена на француској црној берзи. Инспектори који врше контролу над црном берзом у Француској запленили су у последње време следећу робу: тежакне робе у вредности од 1,000.000, вокове у вредности од 400.000, зетине вокове у вредности 18.000, неколико тона гвоздене руде, 1600 кг експера, 2.000 кг брава, репних електричних лампи у вредности 160.000, вештачких зуба у вредности од 5.000.000 и животињских намирница у вредности од 10.000.000 франака. Укупна вредност заплене робе износи 18.000.000 франака. Трговци који су продавали своју робу на црној берзи осуђени су на око 1.600.000 франака новчале казне.

— Не шаљимо божићне и новогодишње честитке. МТИ јавља: Министар трговине и саобраћаја умољава публику да ове године одустане од старог обичаја, слања писмених божићних и новогодишњих честитки, с обзиром на тешкоће које се појављују на пољу поштанског саобраћаја, а поред тога и због штедње у материјалу. Новац намењен овим честиткама боље је употребити за помагање установа које врше ратно збрињавање.

— У провинцији приватна клања свиња одобравају владини комесари за јавно снабдевање. Министар за јавно снабдевање поверио је издавање дозвола за приватно клање свиња владиним комесарима за јавно снабдевање. Ову дозволу треба да траже они товљачи свиња који тове најмање шест свиња у приватне сврхе.

— Шта је изгубила Француска услед окупације афричких колонија. Из Вишија се јавља: Јавно снабдевање Француске услед окупације њених афричких колонија претрпела је следеће штете: 150.000 мтц сувог поврха, 136.000 мтц семена за сетву, 5.500.000 хл вина, 250.000 мтц урми, 150.000 мтц омакава, 35.000 мтц бадема, 350.000 мтц конзервираних риба, 250.000 мтц усолене морске рибе, 850.000 мтц воћа, 700.000 мтц поморанџа и лимунова као и 15.000 тона уља — годишње. Услед тих губитака Француска је почет од 1 децембра била приморана да још у већој мери спроводи рационализацију артикала од прворазредне важности.

— Силвестарско вече Грађанске касине у Сабадки одржаће се са обилним програмом 31 децембра за чланове и њихове госте.

У Италији спроведена строга обавеза пријављивања станова. Како се из Рима јавља, у целој Италији заведени су строги прописи у вези с обавезом пријављивања стана. Обавеза пријављивања простире се на све станове: празне и настањене. Исто тако треба пријавити и у каквом се стану налази стан и какав му је намештај. Нарочито тачно треба пријавити број станара, њихово занимање и брачно стање. Нежење и самци потпадају под посебну оцену.

— Најновије из Хрватске. Министар просвете д-р Миле Старчевић приредно је пријем штампе, коме су осим новинара присуствовали многобројне угледне личности. Поред министра говорио је италијански пуковник Ре, који је упознао присутне са ситуацијом и проблемима Средоземља. После су говорили немачки посланик г. Каше и италијански посланик г. Казебрано. — Државна зимска акција „Помоћ“ почела је да помаже католичке и муслиманске невољнике.

— У пажњу женским кројачима. Управа стручне секције ујвеедечких женских кројача умољава све чланове који досада нису довели у ред своје обртнице да ово у сопственом интересу што пре учине. Секретар.

— Сабадка има 106.338 становника. Према подацима Пријавног одељења града Сабадке, Сабадка има 106.338 становника. У Сабадки има 18.400 станбених зграда, а Сабадка, заједно са спољном територијом, лежи на површини од 166.077 кат. јутара.

У ПАЖЊУ ЧИТАОЦИМА И РЕВИЗОРИМА »НОВЕ ПОШТЕ«
Из техничких разлога у изради календара

НОВА ПОШТА

без наше кривице доћи ће до завршетка од неколико дана, тако да наш календар неће моћи изаћи 20 децембра, како смо раније објавили, него тек у последњим данима децембра. О тачном дану експедирања нашег календара, које ће бити извршено одмах чим изађе из штампе, известићемо преко »НОВЕ ПОШТЕ«, па умољавамо наше ревиЗОре да о томе воде рачуна.

АДМИНИСТРАЦИЈА »НОВЕ ПОШТЕ«

Упошребљујмо бика за сире!

Сваки прикладни бик претставља данас врло вредносна снагу за спрег, коју ваља безусловно искористити. Ако то још није учињено, узрок је понављено то што постоји извесна бојаза да се бик привикава за рад. Томе насупрот може се рећи да се бикови, ако их привикавамо за теглање с потребном мирношћом, показују врло вољни и питоми. Како да бик у придобијемо те добре особине? Једино и само: мирном обуком, пре свега добрим поступањем. Поступамо ли с биком грубо и сурово при тој обуци, то ће се љуто осветити. Дакле, — мало стрпљења, благо поступање, и бик ће постати ваљано радно говече.

Прво покушајмо обуку без носне карике. Само ако другачије не иде, подајмо му на љушку карику, но то мора да учини ветеринар. Привикавање на јарам бива сасвим постепено, на тај начин што бик у стаљамо јарам једно време пред првање тек покатак. Најповољније је ставити му добру оглавину, но, ако се намерава презати два бика, може се ставити и обичан двоструж дрвени јарам, само ваља pazити да добро лежи. Испрва презати бик у нека лака кола. Најбоље је упрегнути га с лево стране. Најбоље ћемо поступати ако поред њега упрегнемо какво мирно, старо живице привикнуто на теглање, које стварно вуче кола, тако да бик с почетка само онда има да вуче кад коће.

После неколико пробних тегања, кола постепено помало натоварујемо. С почетка немојмо бика превести оптеретити радом, јер иначе ће се узјогунити. Приучи ли се једном на свој радног партнера, можемо га онда мирно упрегнути и у плуг и друге стројеве. Носло подужег рада, можемо покушати и да га искористујемо самог у спрегу, но нису сви бикови подесни за једнопрег.

Бик који се добро привикне на спрег претставља ваљану радну снагу, коју по истрајности и радним резултатима не премаша ни једно друго живице. Разуме се по себи да бика који ради морамо добро и хранити. Никако не треба да употребом у раду страда његова прикладна способност. Отога је најбоље ако бика употребљавамо за рад само пола дана. Не треба заборавити на добру негу папаса, и на потков ако бик мора чешће да иде по чврстом друму. Сем спреге, бик се може употребљавати и за утапавање гнојеве на гнојштиту.

БОЛЕСНО МАЧЕ

МАЧКА ЈЕ МАУКАЛА
И ТУЖНО ЈАУКАЛА:
„ДАЈТЕ МИ МЛЕКА МАЛО!
МОЈЕ ЈЕ МАЧЕ ПАЛО
И СВЕ СЕ ИЗГРУВАЛО.
НЕ ИГРА СЕ, НЕ СКАЧЕ,
БОЛУЈЕ, ЦИЧИ И ПЛАЧЕ,
МИШЕВЕ ВИШЕ НЕЋЕ.
ОХ, УМРЕЂЕ, УМРЕЂЕ
СИРОТО МОЈЕ МАЧЕ.
ВИДИТЕ, ПОГЛЕДАЈТЕ,
МАЛО МУ МЛЕКА ДАЈТЕ!”

ТО ЧУЛА ВЕРА МАЛА,
У ВЕРЕ СРЦЕ МЕКО:
У ШОЉУ УСУЛА МЛЕКО
И ПАЖЉИВО МУ ДАЛА.
МАЧЕ ЈЕ ПРОМРДАЛО,
УЗ ШОЉУ ВЕДРИЈЕ СТАЛО,
ОНДА СЕ НАКЛОНИЛО,
СВЕ МЛЕКО ПОЛОКАЛО.
ЛАКОМО СВЕ ЈЕ ПОПИЛО,
И ДНО ЈЕ ОЛИЗАЛО.
И — ОДМАХ ОЗДРАВИЛО!

СТАЛО ДА ВРТИ РЕПОМ,
УЗ ВЕРУ ДА ПОСКАКУЈЕ.
КАО ДА ЗАХВАЉУЈЕ
НА ЊЕНОМ ДАРУ ЛЕПОМ.
ВЕРИ ЈЕ ВРЛО МИЛО:
КАКВО СЕ ЧУДО ЗВИЛО?
КАКО У ШОЉИ МЛЕКА
ДА НАЂЕ ОДМАХ ЛЕКА!

Ал.

oo|||oo

ГДЕ ЈЕ ЛОВАЦ?

Погле, децо, тог тетреба,
У шуми ужива,
Ал' сад наћи јоште треба:
Где се ловац скрива?

Ж.

(•)

РАЧУНСКИ ЗАДАТАК БРОЈ 4

Један отац вели: »Данас имам четири пута толико година као мој син; после четири године имаћу трипут толико година као он«. — Погодите, децо: колико је данас отац а колико син?

РЕШЕЊЕ РАЧУНСКОГ ЗАДАТКА БРОЈ 3

Рада је имао пет пенга а Влада седам.

Правилно решење су нам послали: Борђе Крљуш, трг. помоћник, Зомбор; Мирјана С. Жижиков, уч. осн. школе, Ожег; Светислав Половић, уч. осн. школе, Кула; Мирослав Вукајлов, уч. осн. школе, Шајкашлак; Огњан Апић, Жабља; Петар Живанов, уч. осн. школе, Мокор; Десанка Милановић, уч. осн. школе, Лапшафалу; Никола Јовић, гимназист, Милена Стефановић, Надежда Коларић и Мирков Рајка, уч. осн. школе, сви из Силбача; Милан Чипчић, Малешев Верица, ученица, обоје из Болдосовфалве; Милан Иванчић, Олгица Манојловић, Зорница Коларић, уч. осн. школе, сви из Сентамарша; Мирослава Лолин, уч. осн. школе, Петереве; Славо Крљуш Бабуша, уч. осн. школе, Шајкашлак; Иван Пљачков, гимназиста, Увидек; Александар Олга, уч. осн. школе, Тетел; Катица Перичић, Силбач; Милан Чампраг, гимназиста, Увидек.

Јазавац и лисица

Договоре се јазавац и лисица да заједнички траже храну па да је братски међу собом деле. Лисица се хвалила пред јазавцем како она има врло много вештина којима се служи када лови или тражи храну. — Нарочито могу мојим вештинама, — говорила је лисица — да се помогнем кад сам у невољи, а таквих вештина, имам, мој јазо, на хиљаде.

Јазовац је рекао лисици да он није баш јако вешт али и он има три врло добре вештине за случај да падне у невољу.

Једном приликом кад су се упутили у шуму у лов, спази лисица како у трави лежи велики комад меса. Пожури тамо да га дохвати. Месо је било само мамац на гвожђу кога је неки ловац запео. Чим се лисица приближила меси, гвожђе се одапе и захвати јој шапу. Једна лисица превијала се од болова, а још више од страха, шта ће бити када дође ловац да види шта је уловио, те сакрије јазавца да јој каже коју од својих вештина не би, ли се можда спасла. Јазовац јој рече: „Када наиђе ловац, ти се умиљавај око њега, лижи му ноге и руке и маши репом. Он ће мислити да си ти, однекуд, цитом лисица, скинуће ти гвожђе са шапа и хтеће да те поведе кући. Ти онда лијо већ знаш шта ти у њега. Сада јој је гвожђе дозавач оде у шуму. Када је сутра дан изјутра дошао ловац, лисица уради све онако како јој је јазовац саветовао. Ловац помисли да је лисица питома те јој скиде гвожђе и док га је он на ново зачињао, лија побеже у шумски честар.

После неколико дана лија и јазовац наставили заједно свој

лов. Несретна лисица се поново, када је скидала једну дивљу патку са запетог гвожђета, ухвати у њга. Сада јој је гвожђе дохватило стражњу ногу. Тек сада лија поче запомагати: — „Јазо брате, помози ми још само овога пута да се извучем из клопке, реци ми твоју вештину.“ „Када дође ловац — рече јој јазовац — учини се да си мртва, он ће скинути гвожђе и неће на тебе обраћати велику пажњу, а ти ћеш догле побећи“. И овога пута спасла се лисица јазавцем вештином.

Када су се поново састали и пошли у лов, јазовац је захватило гвожђе док је скидао са њега месо. Лисица када је то видела, поче бежати у шуму, а јазовац је дозивао: — „Лијо немој ме оставити. Реци ми коју од твојих вештина да би се спасао“. Лисица му одговори: — „Ја моје вештине чувам за себе, а ти се спасавај како знаш“. — Виде јазовац да ће га лисица преварити, те поче умиљатим гласом да јој говори: — „Видим да је дошао крај мога живота. Сутра ће ме ловац убити. Ходи тето, да се опростимо и да се пољубимо“. — Лисица се врати и примаче се јазавцу да се пољубе. Јазовац је том приликом дохвати чврсто својим зубима за врат, бадава се она отимала он је није пуштао. Тако су заједнички дочекали и јутро. Када се ловац појавио он повиче: — „Држ је јазо, соколе, ловачку ти веру дајем да ћу тебе пустити. То је она проклета лисица која ме је већ двапут преварила“. То говорећи ловац одапе гвожђе, јазавца пусти, а лисицу убије.

Б.

Материнска љубав
КОД ПТИЦА

Негде у северној Бачкој постоји Дунавац који је настао услед ретулисања Дунава још пре првог светског рата. Овај Дунавац налази се у лепом и романтичном крају, окружен дрвећем са бујним лишћем. Уз обалу провлачи се чвтава шума трске и шаша. Ту има разноврсних птица, али највише се вађају вивци, који на глави имају малу кичанку.

Једног дана наишао је мужјак вивак и упитао женку која је баш седела на наседу:

— Реци ми када ће се већ излећи наши малитшани?

— Отрпни се до сутра. Већ чујем како пијучу у јајима, — гласно је одговор.

И заоста, сутрадан се из јаја разлегало танко: чив, чив! Затим су се брзо раствориле љуске и мали вивци су један за другим дошли на овај свет.

Кад их је тата вивак приметно, радосно је ускликнуо:

— Но, само кад сте се већ излегли! Доста смо дуго чекали на вас.

После неког времена рекао је мајци:

— Данас је леп, сунчан дан, могли би да направимо прву шетњу са нашим дочицом. И тата — вивак ставио се на чело мале поворке. Запливали су Дунавцем весело и орно, а на крају пловила је мајка, штитећи своје младунце од опасности. Дан је био заоста даван, а површина воде покривена стотинама белих локвања ружа. Најмањи вивак тучао је на леђима своје мајке и отуда посматрао свет.

Кад су стигли до чистине, мајка је отпловила до средине Дунавца, да се увери да ли прети нека опасност.

Тек што је стигла на средину, чуо се оштар пуцањ и узвик. Брижљива мајка рањена се заронила у воду и тамо где је ницела, вода је била окрвањена. Мало доцније вода ју је поново извадила на површину, али тада је већ била мртва.

Тата-вивак са својим малитшанима допловио је до ње и када је приметно њено непомично тело, болно је узвикнуо:

— Вив, вив! Јадни мој паре, ти си постала жртва материнске љубави и брижљивости.

Младунци су покушавали са својим кљуцима да оклине мајку.

На другој обали, међу густијим жбуњем, стајао је човек са пушком у руци. Поглед му је био уперен у његову жртву. Видело му се по лицу да је жали. Није имао чак ни то оправдање да је убио дивљач за петење, јер вивково месо није за јело.

ЧИКА ВЕЦА

ВУКИНОЊ

— ПО БАСНИ —

Вук вребао младог коња — заклати га хтео —
И најзад га, крај шумице, изненада орео.
Задрхтао коњић млади, не зна, јадан, што ће,
Ал', у бедн, досети се па — храмати поче.

„Шта је теби, мој коњићу?“ — зачуди се вуче,
А лукави коњић храмље, рже и јауче:
„На три сам се уб'о, ујо, — не знам шта да радим“.
„Дај, номаки — вук му вели — да ти три извадим!“

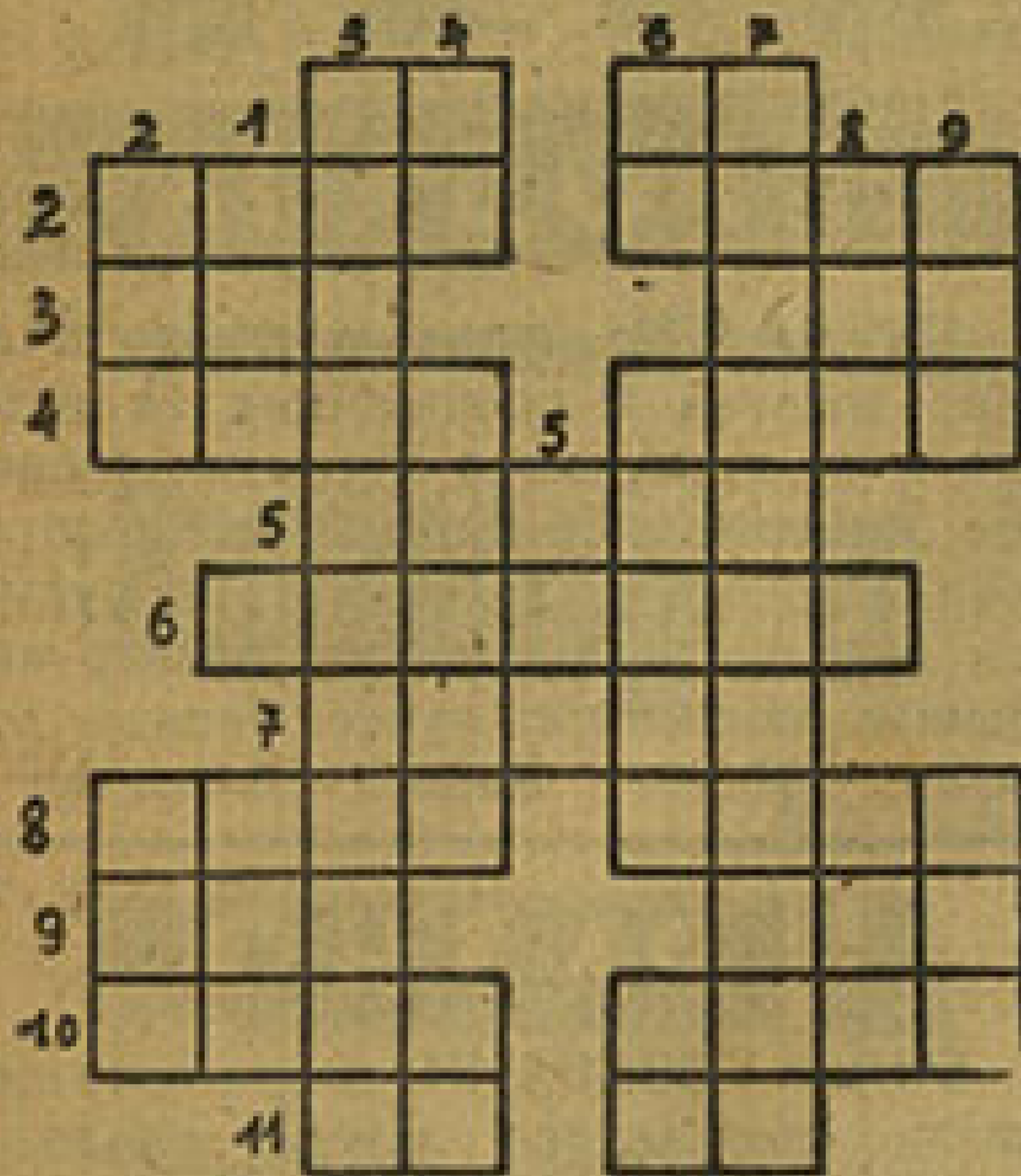
„Баш ти хвала — коњ одврати, хајде ми помози,
Зубима ми три извуци, ту, у стражњој нози!“
Вук му приђе од позади: „Да видим, голубе!“
А коњић се силно ритну — размирсна му зубе...

И док коњић зачас клисну дуж шумскога пута,
У прабини вук се ваља, — тишти рама љута.
Раскрвањен вук се вајка због судбине грубе:
„Да сам био паметнији — сачув'о бих зубе!“

БРАЦА ЖАРКО

Укрштене Речи

Број 275

Водоравно: 1) Свеза — одречна реч. 2) Кутеја за новац — једнако (француски). 3) Лична заменица — сварева. 4) Чини (немачки) — женско име. 5) Страна мушко име. 6) Ударено место. 7) Поквашени. 8) Или (немачки) — турски државник. 9) Конац — свеза. 10) Први авијатичар — гравица. 11) Грчко слово — врти.

Усправно: 2) Ходи (немачки) — заменица. 1) Женско име — сугласник — мушко име. 3) Справа за одређивање влажности ваздуха. 4) Два иста самогласника — мушко име — грчко слово. 5) Наусница. 6) Одречна реч — турско женско име — година (француски). 7) Вожбасти. 8) Рука (немачки) — почетак азбуке — ажлаја. 9) Женско име — производ млека.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 274

Водоравно: 1) Јарази. 2) Катидина. 3) Дама — таче. 4) Рода — ма — тама. 5) Ала — поре — мир. 6) Ти — колона — ле. 7) Ала — лема — Вин. 8) Раса — Ра — Паја. 9) Рика — села. 10) Разумети. 11) Рамова.

Усправно: 1) Ратер. 2) Долинер. 3) Када — Асир. 4) Јама — к — акор. 5) Ата — пол — ваа. 6) Ри — молер — ум. 7) Ал — арома — М(ујадин) О(мер). 8) Нат — Ана — сен. 9) Иват — а — пета. 10) Авам — Вали. 11) Емилија. 12) Арена.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ПИТАЊЕ САВЕСТИ

Клод Фарер

— Господо поштеня људи, ово није каква лепа прича, духовито смишљена, ни смешна, ни дирљива, ни страљна; ја нисам новелиста, ни романописац, нити имам каквих намера да се базим књижевности. Ја сам само, као и ви, поштен човек коме се десила трагична несрећа и који се, повучен трагичним стидом околноста, обраћа вама, себи сличнима, да добије од вас савет и, ако је могуће, помоћ.

Ево мој случај. Треба прво да знате с ким имате посла. Зовем се Пјер Алевар. Имам тридесет и четири године. Нисам ни леп ни ружан, ни смеђ ни плаз, ни висок ни мали. Свирао сам школе као и сви други. Али будући, ако не богат а ово бар добро стојећа, мислио сам да је сувишно да се прихватим каква посла. Ја сам, дакле, ренџијер, ништа више. Далеко, сироче без оца и мајке, и једини. Немам ни ујака ни тете, ни браће ни братучеда. Неожоњен и слободан од главе до пете.

Станујем у Паризу, улица ди Сирк, 40. У обичној гарсонери. Живим сам, то јест једино у друштву свога слуге. Ето, све сам рекао. Сад знате о моме исто вољно и ја сам.

А сад дођај. Прошле године, једног мартовског вечера, ишао сам булеваром. Ишао сам пешаке, било је лепо. Случајно, поред мене прође нека пролазница, млада и zgodна. Нисам имао ништа боље да радим него да пођем за њом. И пођох.

Срео сам је на углу улице Вишон. На углу улице Сирк она ми се насмеја. Растојање од једне до друге улице може да вам да идем на какву сам врету жене наишао: ни у ком случају каква професионалца. Смешта је наговорила да пођемо на шопинг чаја, обавиши јој да је попу сматрати обавезном и да даље. Она отаде без вољно оклевања и не тачнаше, уосталом, никакве тошпоје да ми да о себи она обавештена. Обично су жене у сличним приликама мудрије и бољакљивије. И док нас већ зову по имени, брикљиво издегавијају да нам каку своје право име. Она о којој вам говорим није знала да те отише предострожности. И још пре но што је преторачила мој јонг, у улици ди Сирк, дошао сам већ из њених уста да је жена — потпуно законита — невог честитог грађанина са станом у Белињолу, улица Ноле, да будем тачнији; а да се зове госпођа Т.

Зачудих се малчице због њене поверљивости и смелости, а учини ми се да ће бити у реду ако јој на теме честитам. Она се гласно насмеја и ја се сећам њена одговора од речи до речи:

— Е! драги пријатељу! кад бисте ви познавали мога мужа, не бисте говорили ни о смелости ни о поверљивости! У томе што верам мужа нема нимало више храбрости него у томе што нијем овај чај. И кад бисте сутра лично отишли госпођину Т. и рекли му да сте љубавник његове жене, он би вас исмејао и не би вам веровао.

Госпођин Т., ја сам се тачно обавестио, био је стварно муж од врсте глумовених слепала. Тај слабић, да би све биле још потпуније, био је трговачки нултић, отсутан, дакле, шест дана у недељу. Госпођа Т. ми обично дошао безбедност коју је извукла из те ситуације: ни ветринец дана нисмо били љубавници, а ја сам већ две ноћи провео у њеном кревету уместо њенога мужа. У кући најве станаоао нико од послуге сем неке собарине која се звала Силвија, показивала велику приврженост према госпођи Т. и довијала се на разне начине да нам буде за руци.

Доде ништа нарочито, зар не? Да... али мало стрпљења, молим.

Ово што сам вам испричао почело је тачно пре једне године. Прекјуче је била годишњица. Та година је протекла на најмирнији начин. Моја пријатељица и ја смо се, мало по-мало, веома навалили једно на друго. Тако да је после кудљивости првога сузрета дошла, ако не љубав, а оно потпуна великоћ.

Ево, прошле суботе, ја се сетих каква дан обележава идући уторак: тада је палала годишњица првога сузрета. И ја п. одможих својој пријатељици да прослаavimo што боље можемо тако zgodну годишњицу.

— То је врло добре масае — рече ми она. — Хоћеш ли да у уторак вечеромо свеједно где, па да ме онда допратим овамо.

Овамо, то је било оној кући, у улици Ноле. Наравно, ја пристадох и допуних: — Ништа нас не спречава да почнемо славити и раније. Ако хоћеш, сврнућу аутом по тебе, после подне, па кемо се провесити где будеш хтела. Твој муж је у Неаплеју, чини ми се?

— Да, у Неаплеју.

— Ради веће сигурности, позваћу ми у уторак ујутру једно писмено.

Само Хајнеманово одеље
прави човска господином 1388
УИВИДЕК — Мусолини улица бр 13

А ја ћу закупати код тебе између два и три.
А сада, слушајте!
У уторак, у пола дваваест, стиже ми уговорено писмо са печатом од четврт десет. Присисујем га овде ради веће јасноће:

Господин Алевар
Улица ди Сирк, 40, (VIII)

Чекам те нестрпљиво. Срећна годишњица, драги! Твоја мала вољена.

У потврду чега, у два и четврт, возно сам се весело према обичном стану.

Обично су ми врата отворена за мање од четири секунде. Овај пут ми уопште не отворише. Изапевајен, заповио сам јаче.

Најзад неки тежак корац одјекну иза затворених врата. И ја чух шум засовица коју је неко лагано извлачио. Једно крило врата се упола отвори. Видох неваквог високог човека, дуге смеђе браде, који ме је гледао узочено. Био сам тако далеко од тога да врљам могућност мужева повратка да, за тренутах, и против све очигледности, поверовах да сам се претарно у оприту. Но како ме човек са смеђом брадом упата гласом, уосталом веома мирним: »Ви желите, госпођино, ја одговорих, не оклевајући:

— Госпођа Т.!

Али човек само гласу:

— Госпођа Т., то је заиста овде. Само, господино, она је умрла.

И крило, гурнуто мало оштрије, затвори се према мном.

Ето, господо поштеня људи, шта ми се десило. Господо, дајте ми, молим вас, савета и, ако је могуће, помогите ми.

Истина је да је моја љубавница мртва: цела среде и целота четвртка лутао сам улицом Ноле. То вече изнесох је кољаче кроз врата кроз која сам ја прошко толико пута. Уосталом, ја сам одмах ишао у општину да се уверим.

Не знам како је умрла. Да ли да испитујем? Да ли да се обратим полицији? Или боље да оставим да марио спави она коју ништа више неће пробудити, а тај би успомена могла бити укључена ако не будем ћутао?

Господо, дајте ми шта да радим!

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

МАРИНЕЛА МЕЊА ДУШУ

МАРИО КОНЧИНИ

ХОЋЕТЕ ЛИ ДА ЗАРАДИТЕ 5000 ЛИРА?

Ову своту можете добити, ако сте вољни да се подвргнете безопасној и малој операцији. Само потпуно здрави људи нема се јаве професору д-ру Коринију, између 11 и 12 часова у саматоријуму „Викторија“. Дискреција зајамчена.

Дакле, ипак се јавља сробо! 5000 лира... То је фантастична оума за човека који је пре два дана надио своју последњу пару, не знајући да ли ће доживети још вредних 24 часа. За ту велику своту није се тражило много: само мала операција, уз малу губитак крви и незнатне болове. Шта то значи за човека који је у једном тренутку изгубио и изгубио

пута се налазио на оперативном столу? И он није више размишљао. Саматоријум у означеном огласу био је веома удаљен, а пошто је морао ићи пешаке, требало је покушати. У имену је одједном означена операција. Ушо је све своје омишле да своју обавезу животну сваку разбуди, јер је било речи о томе да заради 5000 лира...

И док је журно кроз улице, одједном је осетио да је поново слаб, да је изгубио вољу. Ко му гарантује да ће баш њена изабрати? Бог зна колико људи се већ јавио досада на тај оглас! У Риму има још безброј здравих људи, који не маре да се неколико сатних времена по своме телу добију општењу од 5000 лира. И ово је била само лутрија, као и сви његови ранији покушаји да дође до зараде. Али, свеједно, сада је бар мало у ризику као који му предла

извесне нагледе за добитак.

Он је даље журно. Предрађе, у коме се налазио саматоријум, није познавао, само је знао толико да је то предрађе отмено. Тражио је обавештена од једног полицајца, али, пошто му овај није тачно објаснио, он се обратио пролазницима да му каку где се налази саматоријум »Викторија«.

Време је брзо пролазило. Непослеку, ипак је нашао улицу коју је тражио. Указао није узбуњено од велике радости и удвоостручно је крчало.

У средњим претокот и левог парка налазила се велика зграда од прелине претала. То је морао бити само саматоријум »Викторија«. На улазу се налазио вратар. Младић му је пришао и мирним гласом га упитао:

— Да ли бих могао да говорим са д-ром Коринијем.

Вратар га је одмерно неповерљивим погледом и одговорно питањем:

— Шта желите од чега?

Нато је младић показао оглас који је објављен у »Нолопо ди Ромеи и дошао:

— Видите ли, желим да се пријатно поздравим професору.

Нато је претар завртео главом и мршавице прошедро кроз зубе:

— Добро. Овдигте до калтеје бр. 5 и тражите да вас пуште код д-ра Доментја. Ђе отаар отада у његов дискорит.

Вратар је све речи наговорио пословитим гласом, тако да је изгледало као да није нимало важно ако се нешто добровољно јавља да се над њим изврши операција и да зато добије награду од 5000 лира.

Носеко пет минута младић се налазио у великој чекаоници, у којој је, на своју велику радост, угледао само неколико људи. Ниједан од ових није изгледао нарочито поверљиве. Двојина од њих били су старији, погурени, одевени у прљаво и повобано одеље, затим један младић, који је више лично на самртника него на живог човека, и нека жена, чије доба се није могло одредити. Он је одмах утврдио да то за њега не значи никакву озбиљну операцију.

Наставиће...

Петак, 18 децембар 1942.
Грађански Савез Освојених.

БИОСКОПИ:

РАКОЦИ: Господин од главе до пете.
ЗРИЊИ: Љубав, освета, смрт.
АТИЛА: У Човек с корбачем.
НЕМЗЕТИ: Ђерма Самураја.
Претставе у 3, 5 и 7 часова.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Апотека Ралетић, II Ракоци Ференц
ул. 2. Телефон: 21—00.
Апотека Ненадовић, Мусолини ул.
12. Телефон: 23—95.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ:

Рођено: 2 мушка детета.
Венчани: Александар Турчин, механичар и Барбара Сич, фабричка радница.
Умрли: Славко Крајован, трговачки путник, 57 год.; Карољ Зузић, државна пензионер, 62 год.; д-р Милан Матић, адвокат, 55 год.; д-р Емил Виталијани, лекар, 77 год.

РАДИО

18 децембар 1942.
БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● 10.15: Оркестарска дела ● 11.15: Концерт салонског оркестра ● 12.10: Концерт поштанског оркестра ● 14.00: Из програма радио-оркестра ● 15.20: Концерт дувачког оркестра речне флотиле ● 17.00: Концерт на хармоници ● 17.35: Увертира за Веберовог Чаробног стрелица ● 18.20: Мађарске народне песме ● 19.20: Концерт радио-оркестра ● 20.40: Предавање о опери праћено музиком ● 22.10: Оркестарски концерт ● 23.10: Мађарске народне песме.

**МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ
О ВОДОСТАЈУ**

17 децембар 1942.

Дунав: Комаром 196 (—13), Будапешт 130 (—19), Паки 925 (—3), Баја 100 (—), Мохач 120 (+), Гомбош 177 (+7), Бездан 161 (+2), Ујвидек 118 (+5).

Драва: Барч —135 (+2).

Тиса: Вашарошпамењ —147 (—1),

Токај 048 (—4), Тисафиред —060 (—3), Чонград —180 (+9), Сегед —102 (—2), Тигел 063 (+4).

Пап Ђерђ, Ујвидек

Сечењи ул. 29 Тел. 39-38

Производ рума и ликера

Стовариште

Хагенмахеровог пива

1655 Велетрговина вина

Ујпешт је за пролеће ангажовао новог тренера, Луц Лајоша. Садањи тренер Ујпешта, Такач, враћа се једном аматерском клубу који је тренирао пре Ујпешта.

ПАЖЊА!

Свака добра домаћица најповољније може да набавља шпецерајску и деликатесну робу код

АПРО ЈАНОША
Хортхи Миклош шугар ул 15

Отвара

се нова школа играња

Бранка Поповића

у Ипарош отхону (Занатски дом) 19 децембра о. г. 2138

Празником и недељом играња од 4 до 10 часова, а радним данима средом и петком од 6 до 9 часова.

Дајем и приватне часове

**Свира чувени
дез оркестар СЕНАШИ**

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. — За оне, који тражи службу 50% јевтиније.

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕМ: више мушких шивањих машина и специјалних за рупице и за пришивање дугмади; 2 писаће машине латинице; 2 канцеларијска намештаја; 2 отомана; 2 фуруне за грејање погли; велики прибор кројачког намештаја; лутке, тепихе, столице, столове. Видети Алмашка 5.

ПРАЗНО

БОЉИ ГОСПОДИН, добро ситуиран жели познанство младе драгесне даме. Само озбиљне понуде са информацијама и најновијом фотографијом која се дискретно враћа, на Администрацију под шифром »Не улично познанство«. 1913.

КЊИГОВОЂА. БИЛАНСИСТА уређује запемарене књиге, савршено испоставља **ПОРЕСКЕ ВАЛОВНИЦЕ**, свршава мађарско-, немачко-, српско-хрватско **ДОПИСИВАЊЕ, ПРЕВОДЕ, ПРЕПИСИВАЊЕ** — и на сопственој писаћој машини. — За поузданост јамчи његова прошлост као 20-годишњи члан услед ратних прилива међувремено ликвидираних опште и новолло познате трговачке фирме. Одговор моли под лозинком »Дискретан« на администрацију листе. 2139

Породице **ВИТАЛИЈАНИ** и **ГРИЗОЛД** извештавају све сроднике, пријатеље и познанике о тужној вести да је њихов незаборавни, вољени старешина породице

Др. Емил Виталијани

бишеи и. и кр. виши штабски лекар II кл. у миру, витез ордена Франца Јосифа са ратним декорацијама и поседник многобројних одликовања

после дуге болести и пријема Св. Отајства умирућих преминуо 17. децембра о. г. у четвртак у 4 часа ујутро у 79 години његовог делотворног и заслужног живота.

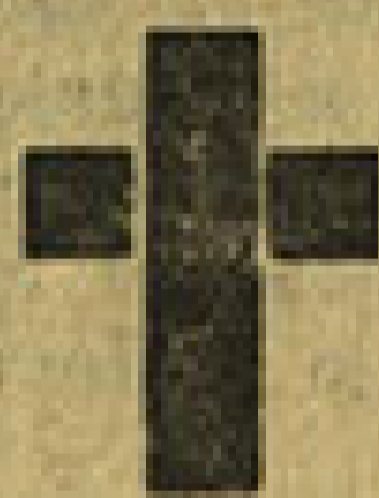
Земни остаци драгог покојника биће опожани у суботу 19 децембра о. г. у 3 часа по подне у гробљанској капели по обреду рим. кат. цркве и по томе на истом гробљу положени у породичну гробницу на вечни починак.

Света миса задушница служиће се у олд. римокатоличкој катедрали 19. децембра у 7.30 часова изјутра. (Уместо сваког посебног извештаја.)

Ујвидек, 17. децембра 1942.

Молимо за тихо саучешће.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

Удова Ирина Др. Милана Матића адвоката и кћерка Мирјана јављају тужним срцем свима рођацима, пријатељима и познаницима тужну вест, да је њихов премили муж односно отац, брат и рођак

Др. Милан П. Матић

адвокат

дава 16. децембра 1942. године у 55. години свога живота у вечност се преселио.

Спровод драгог нам покојника кренуће у петак 18 децембра у 2 часа по подне из куће покојника ул. Адолфа Хитлера бр. 18 у св. Успенску цркву, где ће се опело одржати, а по том ће се предати матери земљи у св. Успенском гробљу.

У Ујвидеку, 16. децембра 1942. године

Вечна му памјат!
Мир доброј души његовој!

Оналошћена породица.

Тужним срцем и болом у душ² јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима да нам се напустили и никад неспрежаљени и добрим муж, отац, брат, ујак, стриц, тећак и шогор

СЛАВКО КРАЈОВАН

трговачки путник

после дуге и тешке болести 16 децембра о. г. у 3 сата после подне у 59 години живота у вечност преселио.

Тело милог нам покојника опождаће се 18 децембра о. г. у 1/2 сата у капели Св. Алмашког гробља а затим предати матери земљи

НЕКА МУ ЈЕ ПАКА ЦРНА ЗЕМЉА!

У Ујвидеку, 17 децембра 1942 г.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

Одговорни уредник и издавач,
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија“, штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарску одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50. Ручкописи се не враћају.